

บทที่ 4

การอภิปรายผลการวิจัย

การเสนอผลการวิจัยเรื่องผลการใช้สื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"ต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนคูเต่าวิทยา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ครอบคลุมสาระสำคัญดังนี้คือ วัตถุประสงค์ สมมติฐาน วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาว่าการใช้สื่อเทปโทรทัศน์ "ดาวพิเศษ" จะมีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หรือไม่ อย่างไร

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.1 เพื่อศึกษานักเรียนที่ได้รับสื่อเทปโทรทัศน์เรื่องดาวพิเศษจะมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในด้านต่อไปนี้มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับสื่อเทปโทรทัศน์เรื่อง"ดาวพิเศษ"หรือไม่ คือ

- 2.1.1 การทิ้งขยะลงถัง
- 2.1.2 การเก็บและกวาดขยะ
- 2.1.3 การใช้น้ำอย่างประหยัด
- 2.1.4 การระมัดระวังกิ่งน้ำเสีย

2.2 เพื่อศึกษาว่าพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยภาพรวมของกลุ่มทดลอง และของกลุ่มควบคุมแตกต่างกันหรือไม่

2.3 เพื่อศึกษาว่าพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหลังการทดลองครั้งที่ 4 และพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหลังการทดลองครั้งที่ 1 ของกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกันหรือไม่

2.4 เพื่อศึกษาว่าพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหลังการทดลองครั้งที่ 4 และระยะติดตามผลของกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกันหรือไม่

3. สมมติฐาน

3.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้ดู สื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"จะทิ้งขยะลงถังขยะมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไม่ได้ดูสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"

3.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้ดู สื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ" จะเก็บและกวาดขยะมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้ดูสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"

3.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้ดู สื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ" จะใช้น้ำอย่างประหยัดมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้ดูสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"

3.4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้ดู สื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ" จะระมัดระวังทิ้งน้ำเสียนมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้ดูสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"

3.5 พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยภาพรวมของกลุ่มทดลองจะสูงกว่าพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของกลุ่มควบคุม

3.6 พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหลังการทดลองครั้งที่ 4 กลุ่มทดลองจะมีสูงกว่าพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหลังการทดลองครั้งที่ 1

3.7 พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหลังการทดลองครั้งที่ 4 และระยะติดตามผลของกลุ่มทดลองจะไม่มี ความแตกต่างกัน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชาย-หญิง จำนวน 44 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนคูเต่าวิทยา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในปีการศึกษา 2536 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

4.2 แบบแผนการวิจัย

เป็นการผสมกัน 2 รูปแบบคือ Post-Test only Control Group Design และ Time-Series Design หรือแบบการวิจัยที่มีกลุ่มควบคุมแบบสุ่มและมีการทดสอบหลังการทดลอง และแบบอนุกรมเวลา

4.3 เครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

4.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการจัดกระทำ ประกอบด้วย

4.3.1.1 สื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"ชุดสะอาด ตอนที่ 1 - 24 ความยาวตอนละ 1 นาที และชุดน้ำ ตอนที่ 1 - 24 ในการทดลองจะใช้ฉบับบันทึกภาพสื่อ"ดาวพิเศษ"ทั้งหมดจำนวน 48 ตอน

4.3.1.2 เทปโทรทัศน์ภาพภาพยนตร์การ์ตูน ภาพยนตร์การ์ตูนที่ใช้ในการทดลองเป็นภาพยนตร์การ์ตูนของมหกรรมภาพยนตร์การ์ตูนพืงแพนเตอร์ (The Pink Panther Cartoon Festival) ซึ่งเป็นภาพยนตร์ตลกประกอบดนตรี

4.3.1.3. เครื่องฉายฉบับบันทึกภาพ จำนวน 1 เครื่อง

4.3.1.4. เครื่องรับโทรทัศน์สี จำนวน 1 เครื่อง

4.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่แบบสังเกตพฤติกรรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย 2 ลักษณะ คือ

4.3.2.1. แบบสังเกตพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนเป็นผู้สังเกต จำนวน 5 ข้อ เป็นแบบบันทึกพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมซึ่งกำหนดเป็นมาตราส่วน(Rating Scale) 3 ระดับ โดยกำหนดคะแนนพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมวัดตามอัตราพฤติกรรมการปฏิบัติของคำถามที่กำหนด ซึ่งกำหนดอัตราพฤติกรรมการปฏิบัติเป็นคะแนนคือ ปฏิบัติทุกครั้ง = 2, ปฏิบัติบางครั้ง=1 และไม่ปฏิบัติเลย = 0

4.3.2.2. แบบสังเกตพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับผู้ปกครองของนักเรียนเป็นผู้สังเกต จำนวน 5 ข้อ ใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมซึ่งกำหนดเป็นมาตราส่วน(Rating Scale) 3 ระดับ โดยกำหนดคะแนนพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมวัดตามอัตราพฤติกรรมการปฏิบัติของคำถามที่กำหนด ซึ่งกำหนดอัตราพฤติกรรมการปฏิบัติเป็นคะแนนคือ ปฏิบัติทุกครั้ง=2, ปฏิบัติบางครั้ง=1 และไม่ปฏิบัติเลย = 0

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นสองส่วนคือ

4.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลที่โรงเรียน จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยมีผู้สังเกตพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่เป็นนักเรียนของโรงเรียนคู่เต่าวิทยา จำนวน 1 คน ต่อกลุ่มตัวอย่าง 1 คนคอยสังเกตพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน ตามแบบสังเกตพฤติกรรมในวันอังคาร-วันศุกร์ ช่วงเวลา 11:50 น.ถึงเวลา 16:15 น.และส่งแบบสังเกตคืนแก่ผู้วิจัยในวันศุกร์

4.4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลที่บ้าน จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยมีผู้ปกครองเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน ตามแบบสังเกตพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งจะสังเกตพฤติกรรมตั้งแต่วันอังคาร-อาทิตย์ ช่วงเวลา 13:00 น. ถึงเวลา 20:00 น. และผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมแบบสังเกตพฤติกรรมด้วยตนเองในวันจันทร์

การเก็บข้อมูลจะเก็บทุกครึ่งหลังการทดลอง จำนวน 4 ครึ่ง ครึ่งละประมาณ 1 สัปดาห์ ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้นรวม 1 เดือน ส่วนข้อมูลในระยะติดตามผลจะเก็บข้อมูลเพียงอย่างเดียวโดยไม่มีการได้รับสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ" โดยทั้งระยะเวลาห่างจากการเก็บข้อมูลครั้งสุดท้ายเป็นเวลา 15 วัน ซึ่งจะเก็บข้อมูลเฉพาะนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองเท่านั้นเป็นเวลา 1 สัปดาห์ เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหลังการทดลองครั้งที่ 4 กับพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระยะติดตามผลรวมระยะเวลาของการเก็บข้อมูลในช่วงทดลองประมาณ 1 เดือน และระยะติดตามผลประมาณ 1 สัปดาห์ รวมระยะเวลาเก็บข้อมูลทั้งสิ้นประมาณ 5 สัปดาห์

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามแบบบันทึกพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 2 กลุ่ม มีขั้นตอนการดำเนินการก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.5.1 นำคะแนนของพฤติกรรมที่สังเกตได้โดยนักเรียนที่โรงเรียนรวมกับคะแนนของพฤติกรรมที่สังเกตได้ที่บ้าน เป็นพฤติกรรมรวมตลอดวัน

4.5.2 พฤติกรรมรวมที่สังเกตได้ตลอดวัน เป็นพฤติกรรมรวมของนักเรียนกลุ่มทดลองและเป็นพฤติกรรมรวมของนักเรียนกลุ่มควบคุม ใช้พฤติกรรมรวมนี้เพื่อวิเคราะห์หาสิ่งต่อไปนี้

4.5.2.1 วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้พฤติกรรมครั้งที่ 4 โดยวิธีการทดสอบมัชฌิมฐาน(Median Test)

4.5.2.2 วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของกลุ่มทดลอง โดยใช้พฤติกรรมหลังการทดลองครั้งที่ 1 กับ ครั้งที่ 4 โดยการทดสอบวิลโคซัน(Wilcoxon Test)

4.5.2.3 วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของกลุ่มทดลอง โดยใช้พฤติกรรมหลังการทดลองครั้งที่ 4 กับ พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระยะติดตามผลโดยการทดสอบวิลโคซัน (Wilcoxon Test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ดูสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"ทั้งขณะลงถึงชยะมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ดูสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"
2. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ดูสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"เก็บและกวาดชยะมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ดูสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"
3. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ดูสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"ใช้น้ำอย่างประหยัดมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ดูสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"
4. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ดูสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"ระมัดระวังทั้งน้ำเสียมมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ดูสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"
5. พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยภาพรวมของกลุ่มทดลองจะสูงกว่าพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของกลุ่มควบคุม

6. พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหลังการทดลองครั้งที่ 4 ของนักเรียนกลุ่มทดลองเพิ่มสูงขึ้นกว่าหลังการทดลองครั้งที่ 1
7. ในระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมคงอยู่เมื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหลังครั้งที่ 4

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เป็นลำดับต่อไปนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ดูสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ" จะทิ้งขยะลงถังขยะมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้ดูสื่อเทปโทรทัศน์ "ดาวพิเศษ"

ผลการวิจัยปรากฏว่าพฤติกรรมการทิ้งขยะของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการทิ้งขยะลงถังมากกว่ากลุ่มควบคุม แสดงว่าสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทิ้งขยะลงถังขยะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประภาพรณ อุ่นอบ(2529)พบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองแสดงพฤติกรรมการทิ้งขยะลงถังขยะมากกว่าจำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับ การเกิดพฤติกรรม กล่าวคือพฤติกรรมการแสดงออกนั้นจะต้องอาศัยพฤติกรรมในระดับต่างๆคือ พฤติกรรมทางด้านพุทธิปัญญา(Cognitive Domain) และ พฤติกรรมทางด้านทัศนคติ(Affective Domain) จึงจะเกิดพฤติกรรมด้านการปฏิบัติ(Psychomotor Domain)ได้ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ ,2520 : 10-20) ซึ่งในกรณีนี้นักเรียนได้รับความรู้ด้านพุทธิปัญญาจากการชมสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"

แล้วทำให้เกิดทัศนคติตลอดจนมีการแสดงพฤติกรรมที่แสดงออกได้ในที่สุดดัง
ผลการทดลองในครั้งนี้

สมมติฐานข้อที่ 2 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ดูสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"
จะเก็บและกวาดขยะมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้ดูสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"

ผลการวิจัยปรากฏว่าพฤติกรรมการเก็บและกวาดขยะของนักเรียน
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่ง
สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการเก็บและ
กวาดขยะมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม แสดงว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ชม
สื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"จะมีพฤติกรรมเลียนแบบพฤติกรรมของตัวละคร
ในสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมการเก็บและกวาดขยะสูงกว่า
นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ชมพฤติกรรมของตัวละครในสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"
จะเห็นได้ว่าสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ" มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของนักเรียน
กลุ่มทดลอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันเทปโทรทัศน์นั้นจะมีบทบาทสูงมากต่อการ
ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพราะสามารถรับชมได้ในทุกเวลาที่ต้องการเป็นจำนวน
หลายครั้ง และจากการศึกษาของบามรุงซูก สีหอำไพ และคณะ พบว่า เนื้อหา
ของรายการโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อเด็กในเรื่องเกี่ยวกับความผิดของบุคคลที่เด็กชอบ
เลียนแบบและອອກเป็น (Bamrungsook Siha-unphai, Chamnong Vibulsri
and Sukanya Terawani, 1975) เช่นเดียวกับผลการทดลองครั้งนี้
จึงพบว่าสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"สามารถมีผลต่อการเกิดพฤติกรรมเก็บและ
กวาดขยะของนักเรียนมากกว่ากัน

สมมติฐานข้อที่ 3 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ดูสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"
จะใช้น้ำอย่างประหยัดมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้ดูสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"

ผลการวิจัยปรากฏว่าพฤติกรรมการใช้น้ำอย่างประหยัดของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าตัวแบบมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้น้ำอย่างประหยัดของนักเรียนกลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมจะมีพฤติกรรมการใช้น้ำอย่างประหยัดต่ากว่านักเรียนกลุ่มทดลองเพราะไม่มีตัวแบบสำหรับใช้ในการเลียนแบบ และจากทฤษฎีการเรีนรู้งทางสังคมของเบนดูรา(Bandura, 1977 :17-55) ได้กล่าวถึงการเรีนรู้งของมนุษย์จากตัวแบบนั้น จะช่วยให้ผู้เรีนไม่ต้องเสีงต่อการลองผิดลองถูก ดังพฤติกรรมจากตัวแบบสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวีเศษ" ซึ่งได้แสดงให้เห็นว่าการใช้น้ำอย่างประหยัดนั้นมีคุณประโยชน์ เปรียบเสมือนเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรีนปฏิบัติตาม และก่อให้เกิดพฤติกรรมการใช้น้ำอย่างประหยัดได้ในที่สุด ดังผลการทดลองในครั้งนี

สมมติฐานข้อที่ 4 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ดูสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวีเศษ"จะระมัดระวังทั้งน้ำเสีสมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้ดูสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวีเศษ"

ผลการวิจัยปรากฏว่า พฤติกรรมการระมัดระวังทั้งน้ำเสีของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวีเศษ"มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนกลุ่มทดลอง ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับอิทธิพลของสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวีเศษ"มีพฤติกรรมการระมัดระวังทั้งน้ำเสีในระดับที่ต่ากว่านักเรียนในกลุ่มทดลอง จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้มีการเตรียมความพร้อมโดยให้นักเรีนได้ชมภาพยนตร์การ์ตูนก่อนได้รับชมสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวีเศษ" และพฤติกรรมของตัวละครในสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวีเศษ"ได้แสดงบทบาทในการปฏิบัติต่อน้ำที่เหลือจากการใช้อุปโภคบริโภคอย่างเหมาะสม ทำให้นักเรีนในกลุ่มตัวอย่างตระหนัก เข้าใจและนำไปฝึก

ปฏิบัติ โดยการทิ้งน้ำหนักลงในที่รองรับซึ่งทางโรงเรียนได้จัดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike) ที่กล่าวถึงกฎแห่งการเรียนรู้ที่ว่า การที่จะสามารถมีการเรียนรู้และแสดงพฤติกรรมได้นั้นจำเป็นต้องประกอบด้วย องค์ประกอบของกฎ 3 กฎ คือ กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness), กฎแห่งผลได้ (Law of Effect) และ กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Practice) และสอดคล้องกับการศึกษาของปวิศนา ใจทน (2529) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง "การ เปรียบเทียบความรู้ เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร" พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตรประจำวัน สูงกว่าระดับการมีความรู้ เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสรุปได้ว่าสื่อเทปโทรทัศน์ "ดาวพิเศษ" สามารถเกิดพฤติกรรมการระมัดระวังทิ้ง น้ำเสียดังผลการทดลองครั้งนี้

สมมติฐานที่ 5 พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยภาพรวม ของกลุ่มทดลองจะสูงกว่าพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยปรากฏว่า พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่ง สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า การเรียนรู้จากตัวแบบจะก่อให้เกิดพฤติกรรม ที่พึงปรารถนาได้ในที่สุด ซึ่งจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้กำลังอยู่ในวัยแห่งการเรียนรู้ และชอบรับสื่อต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อเทปโทรทัศน์ ในปัจจุบันสื่อเทปโทรทัศน์เปรียบเสมือนฮาเสพติดของคนยุคใหม่ โดยเฉพาะเด็ก และเยาวชนกลายเป็นกลุ่มเป้าหมายของการติดสื่อประเภทนี้ การแทรกซึมความคิด บางอย่างลงไปในตัวผู้รับสื่อ นั้น มีผลต่อผู้รับสื่อรับแบบแผนที่ปรากฏในสื่อมาปฏิบัติได้ โดยง่าย (สุรพงษ์ โสภนะเสถียร, 2533 : 337) ดังผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

สมมติฐานข้อที่ 6 พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหลังการทดลองครั้งที่ 4 ของนักเรียนกลุ่มทดลองเพิ่มสูงขึ้นกว่าหลังการทดลองครั้งที่ 1

ผลการวิจัยปรากฏว่าพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหลังการทดลองครั้งที่ 1 กับ ครั้งที่ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าการที่นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ชมสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"ถึง 4 ครั้งทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองจดจำพฤติกรรมของตัวละครเหล่านั้นได้ดีขึ้น ซึ่งมีผลทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ลักษณะการแสดงพฤติกรรมของตัวแบบ และตัวแบบได้รับการเสริมแรง ในพฤติกรรมที่แสดงออกได้เหมาะสม ช่วยให้ตัวแบบมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะทำให้นักเรียนเกิดความคาดหวังว่าจะได้รับผลกรรมดังเช่นตัวแบบ(Bandura, 1977 : 65-66)และช่วยให้การเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ในรูปสื่อเทปโทรทัศน์ลักษณะนี้สามารถสร้างพฤติกรรมที่พึงปรารถนาได้ ดังผลการวิจัยในครั้งนี้

สมมติฐานข้อที่ 7 ในระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมคงอยู่เมื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหลังการทดลองครั้งที่ 4

ผลการวิจัยปรากฏว่าพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หลังการทดลองครั้งที่ 4 และระยะติดตามผล ยังคงมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่คงเดิมหรือพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน แสดงว่าการที่นักเรียนกลุ่มทดลองได้ชมสื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"ถึง 4 ครั้งนั้นเป็นระยะเวลาที่นานเพียงพอที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับคงที่อยู่ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงทางด้านพุทธิปัญญา(Cognitive Domain) การเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนคติ(Affective Domain) และก่อให้เกิดพฤติกรรมการปฏิบัติ(Psychomotor Domain)ในนักเรียนกลุ่มทดลองนั้น เกิดขึ้นตามขั้นตอนที่สมบูรณ์จึงสามารถทำให้

พฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมการแสดงออกที่ถาวรได้(ประภาเพ็ญ สุวรรณ ,2520 : 10-20) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเคลเลอร์(1991) เรื่อง"การทิ้งขยะลงถังขยะ จากหลังคาเรือนสองฟากถนนดิลเวิร์ท(Dilworth) พบว่าในสัปดาห์ที่ 4 และระยะ ติดตามผล กลุ่มทดลองยังคงมีพฤติกรรมการทิ้งขยะลงถังขยะไม่แตกต่างกัน จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้จากตัวแบบที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงปรารถนาได้ในที่สุดนั้นต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ในระยะหนึ่ง(สุรพงษ์ โสชนะเสถียร,2533 : 337)ดังผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาวิจัยเรื่องผลการใช้สื่อเทปโทรทัศน์"ตาวิเศษ"ต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนคูเต่าวิทยา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้คือ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรส่งเสริมให้มีการผลิตและใช้สื่อเทปโทรทัศน์เพื่อเสริมสร้างหรือปลูกฝังพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1.2 ควรส่งเสริมให้มีการผลิตและใช้สื่อเทปโทรทัศน์เพื่อเสริมสร้างหรือปลูกฝังพฤติกรรมที่พึงปรารถนาอื่น ๆ

1.3 ควรส่งเสริมให้มีการผลิตและใช้สื่อเทปโทรทัศน์เพื่อประกอบการเรียนการสอนให้แพร่หลายยิ่งขึ้น

1.4 ควรส่งเสริมให้มีรายการโทรทัศน์เกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในเรื่องการกวาดขยะและการใช้น้ำ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงอิทธิพลของสื่อเทปโทรทัศน์"ตาวิเศษ"ต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น นักเรียนประถมศึกษา เป็นต้น

2.2 ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเพื่อศึกษาถึงตัวแปรอิสระอื่น ๆ เช่น การอบรมเลี้ยงดู ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมว่าจะมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็กหรือไม่

2.3 ควรศึกษาวิจัยสื่อเทปโทรทัศน์ หรือภาพยนตร์การ์ตูน กับภาพจริง ว่า จะใช้ได้ผลกับผู้เรียนในกลุ่มใด ในการเรียนรู้และสร้างพฤติกรรมที่พึงปรารถนา

2.4 ควรศึกษาในเรื่องของระยะเวลาในการเรียนรู้จากสื่อเทปโทรทัศน์ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

2.5 ควรเพิ่มจำนวนของกลุ่มตัวอย่างให้มากกว่านี้ เพื่อให้สามารถใช้มาตราการวัดระดับอันตรภาคชั้น (Interval Scale) และสถิติพาราเมตริก (Parametric Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล